

BYABLADET

VAD HÄNDER I SJÖRUP, RYNGE & VALLÖSA?

Det blåser kalla vindar runt våra husknutar

Vart är vi på väg? Så låter den återkommande frågan i populära "På spåret". På den globala arenan kan man verkligen undra vart vi är på väg och det är väl inte så mycket som ser positivt ut just nu. Två gånger har USA räddat Europa från européerna själva (både i första och i andra världskriget), men vad händer nu? Låt oss för ett ögonblick släppa alla grubblerier kring detta och begränsa synfältet till vårt eget närområde, där vi enskilt och tillsammans gör stor skillnad. Under 2024 genomförde vi tillsammans en mängd aktiviteter som blev både uppskattade och välbesökta men framförallt gavs det tillfällen för gemenskap.

I år är vi lika ambitiösa, men väljer också att ändra en del i våra planer. Årets aktiviteter redovisas på annan plats i detta Byablad, men först ut var som varje vår att vi träffades och befriade vår natur från allt skräp som samlats längs vägarna under hösten och vintern. Vi samlades på IP söndag 16 mars 10.00 och hjälptes sen åt att under någon timme göra en god gärning. Tack alla som var med!

Nu på söndag 30 mars är det så dags för årsmöte i vårt byalag. I år får vi uppbackning av Ystads kommun som kommer och håller föredrag om de nya fyrfackskärnen, avfall och återvinning - missa inte det! Efter det hoppas jag att våren på allvar flyttat fram sina positioner och att vi alla får möta den varma årstiden och förhoppningsvis också en bättre värld...

Tillsammans gör vi vår bygd till en ännu bättre plats att bo på! Bli medlem du också och ge ditt bidrag för att den skall leva och utvecklas! Årsavgift 130 kr/år och per vuxen fr o m 2025.

Lennart Ljungfelt • Ordförande byalaget

Foton: Ystads kommun

Vi bjuder på
gofika med
Anne-Majs och
Evas goda kakor
- det vill ni inte
missa!

Välkommen till årsmöte söndag 30 mars 15.30

Byalagets årsmöte håller vi såklart i Byastugan på Rynges idrottsplats. Från 15.30 serveras fika och en halvtimme senare håller vi ett kort årsmöte. Därefter kommer David Altengård och Emma Nilsson från Ystads kommun att berätta om "Fyrfackskärl, avfall och återvinning". David och Emma är experter inom området och det finns möjlighet för oss alla att ställa frågor, lära oss något nytt och att tillsammans inspireras till kretsloppstänkande och uthållig användning av jordens resurser. **Varmt välkomna - låt oss i år slå rekord och bli riktigt många på årsmötet!**

Skridskoåkningen under sportlovet

I år höll minusgraderna inte i sig lika länge som förra året - åtminstone inte under den första köldperioden. Vi i byalaget lyckades inte få till någon bra isbana i rinken på IP, men, Spegeldammen (väster om ruinerna av Rynges slott) hann frysa till och bjöd på fin is under några dagar på sportlovet. Glädjande nog var den välbesökt - åtminstone av alla spår efter åkning att döma. Som meddelat på Facebook placerade byalaget ut 15-meters kastlinor i röda påsar. Bra att ha till hands om isen skulle spricka!

Ni som har foto från skridskoåkning och som kan tänka er att låta byalaget använda dessa i Byabladet, på vår Facebook samt på vår hemsida, får gärna skicka till: info@sjorupvallosabyalag.se

Jul på landet

Byalaget hade den stora glädjen att ännu en gång få bjuda in till ett stämmningsfullt julfirande på idrottsplatsen den sista söndagen i november. Barn och vuxna samlades för att möta den riktiga tomten, som tillsammans med Nisse skapade magisk julstämning med levande musik, samtal om önsknin­gar och en fin tradition där några barn valde att lämna sina nappar. Eftermiddagen var fylld av julsiga aktiviteter - från ringdans och trekamp till målnin­g av julgranskolor. Doften av nygrillade korvar och glögg spred sig över platsen, och besökarna kunde njuta av julkakor, vackra blommor och en härlig gemenskap. Ett varmt tack till alla som valde att kicka igång julen med oss och skapa en mysig stund på landet!

Foton: Byalaget

I pysselstugan rådde hög aktivitet och resultatet blev fina teckningar och julkulor

Både unga som äldre gladdes åt att välkomna den mysiga julen

Korv och hembakad julkaka var populärt, så även att köpa honung som julklapp

Valborg

Onsdag 30 april 20.00
Vi välkomnar våren med
majbål, korvgrillning,
tävling och kör

Midsommar

Fredag 20 juni 13.00
Traditionellt firande med
stång, levande musik,
dans och femkamp

Traktorcruising

Lördag 17 maj ca 12.00
Veterantraktorer, café,
korvgrillning och tävling
för de minsta barnen

Temavandring till Sjørups gamla kyrka

Onsdag 16 juli 18.00
Vi tittar närmare på den
fantastiska kyrkan och
den mytomspunna
Sjørupsstenen

Evenemang 2025

Allt är inte klappat och klart ännu för alla arrangemang.
Vi kommer att uppdatera informationen allt eftersom.

Lövräfsning

Söndag 16 novmeber 11.00
Vi hjälps åt att med
gemensamma krafter göra
idrottsplatsen höstfin

Jul på landet

Söndag 23 novmeber 15.00
För tredje året i rad inleder
vi julen med tomtebesök,
café, korvgrillning
och minimarknad

Växtmarknad

Söndag 14 sept 11.00
Planen är att kombinera
marknad med väffelcafé
och andra trevligheter

Grillkväll

Lördag 16 augusti 17.00
Här återkommer vi med
mer information så
snart vi kan

Hyr Byastugan - stöd byalaget

Välkommen till Byastugan, den perfekta platsen att samlas på! Vankas det högtid eller annan trevlighet kanske vår charmiga stuga kan vara något? Den är 55 kvm stor och utrustad med ett fullständigt kök, handikappanpassad toalett samt en stor och inbjudande utemiljö. Här finns boulebanan, grillplats/grillkåta, gungor och en fotbollsplan - perfekt för alla åldrar!

Vi är oerhört glada över att så många redan upptäckt fördelarna med att hyra Byastugan. Tack till er alla som därmed stödjer vårt arbete! Alla intäkter från uthyrningen går direkt tillbaka till byn och används för att skapa nya aktiviteter och utveckla vår gemenskap. För att stugan ska hållas i samma fina skick under lång tid, har vi regler som alla som vill hyra måste ta del av, de finns på hemsidan. Att tänka på är att max 35 personer får vistas inomhus samtidigt och för att hyra måste du vara minst 25 år.

Vill du också bidra och samtidigt få en fantastisk plats för din nästa sammankomst? Hyr Byastugan du med, varmt välkommen!

Finns att köpa på apotek

Är din mage känslig för gluten?

Många är vi som har problem med magen i samband med intag av gluten. Byalaget är inget undantag och representanter därifrån vill tipsa om guldklimpen Gluten GO. Tipset är till dig som har IBS-mage eller liknande, inte till dig som är glutenintolerant (celiaki).

Gluten GO är ett enzympreparat som innehåller en kombination av noggrant utvalda matsmältningsenzym som spjälkar upp gluten i spannmål. Tabletten ska tas i samband med intag av glutenhaltig mat. Den ger större frihet till att kunna äta efter önskemål. Ger snabb effekt. Kan hjälpa till att motverka magbesvär som gaser i magen, svullen mage och uppblåsthet. Lämpar sig inte för personer med celiaki. Vegansk.

Så åkte julen ut

På tjugondag knut 13 januari, var det så dags för våra julslingor och pynt att tas ner. Vi tackar ganen för denna gång och siktar på en ännu finare 2025. Men den blir bättre och bättre, eller hur?

Stöd Sjørup-Vallösa byalag med din gåva

Med högre ambitioner följer också högre kostnader. Vill du att bygden skall bli en ännu bättre plats i framtiden? Byalaget tar tacksamt emot alla bidrag som gör att vi kan utveckla verksamheten ytterligare. Tack! Bankgiro: 5670-1147

Foton: Ove Pedersen

Våren i Vallösa kyrka

Välkommen till vår fina kyrka! Önskas taxi till kyrkans verksamheter och gudstjänster, beställs det på 0411-58 58 58. Det är gratis för boende i församlingen.

- **Söndag 13 april 10.30, palmsöndag**
Gudstjänst med påskspel och barnkörer.
- **Söndag 25 maj 10.30, bönsöndag**
Familjemössa med barnkörer.

Vill du bli vår funktionär?

Vi behöver hjälp av fler i samband med alla aktiviteter. Har du möjlighet? Hör av dig till info@sjorupvallosabyalag.se - tack på förhand!

Originalfönster
finns bevarade
och ska snart sättas
in i huset

Från lanthandel till drömhjem

- Andreas Malmgrens stora renoveringsresa

Han guidar runt i det utkylda huset och berättar ivrigt om planerna. Om vardagsrummet, matsalen, den nya hallen, om punschverandan och den gamla butiken.

- Jag nyper mig i armen och tänker att alla stjärnor stod linjade, säger Andreas Malmgren, 46 - ny ägare till "Ebbas Blads butik".

När Byabladet hälsar på är mamma Monica Blakstvedt och hennes man Morten på besök från Vänersborg. Det fikas ute i trädgården och äts fastlagsbullar från Karlsborgs bageri. Jaktlabradoren Enzo springer ystert runt bland träd och buskar.

Andreas bjuder in i huset och visningen börjar. Hitills har det mest handlat om att tömma rummen på prylar, prylar och åter prylar, men just denna dag monteras byggnadsställningen. Nu ska taket bytas. Han ställer sig framför ett ritbord som nu står i butikens gamla kontor. Här finns visionerna om hur det en gång ska bli. - Och här blir ingången, på framsidan av huset, berättar han och pekar på en av bilderna.

Andreas Malmgren är köksmästaren som sadlade om och blev försäljare av rengörings- och desinfektionsmedel till livsmedelsindustrin. Nu bor han tillsammans med barnen Alva, 11, och Erik, 9, i en villa i Skanör. Men eftersom han tidigare har renoverat gamla hus från grunden - och tycker om sekelskiftesstilen - blev det kärlek vid första ögonkastet när han och dottern Alva var på visning i Vallösa. - Vi skrattade hela vägen i bilen hem till Skanör, och drömde om vad vi kunde göra med huset, berättar Andreas.

Det är ett hus med anor som familjen Malmgren nu tagit över. Här drev Ebba Blad och hennes dotter Ingrid speceriaffär fram till 1985. Många har beskrivit den ljuvliga aromen av nymalt kaffe som spreds över den lilla butikens lokalen. Kaffekvarnen har Andreas hittat på vinden. Ett annat minne är när kunder beställde potatis, då gick Ebba ut i trädgården och grävde upp den mängd som beställts. Snacka om färskvaror.

Den gamla köpmansdisken och den väggfasta butiksinredningen finns kvar. Och den tänker Andreas behålla på samma ställe. Butiksdelen blir inte en del av bostaden utan här vill han ha någon form av verksamhet. Kanske vinprovning? Kanske en lokal pub? Kanske vill någon i grannskapet driva någon verksamhet här? Andreas är öppen för förslag.

I kontoret har han hittat kassaböcker som sträcker sig bakåt till 1899 (!). I ett hörn låg ett antal glasplåtar med bilder från förr. Och på vinden stod en dator, den smått ikoniska Commodore 64 som släpptes på marknaden 1982. Det mest spännande av allt är ett låst gammalt kassaskåp av äldre modell. - Jag är så nyfiken på vad det innehåller, säger Andreas.

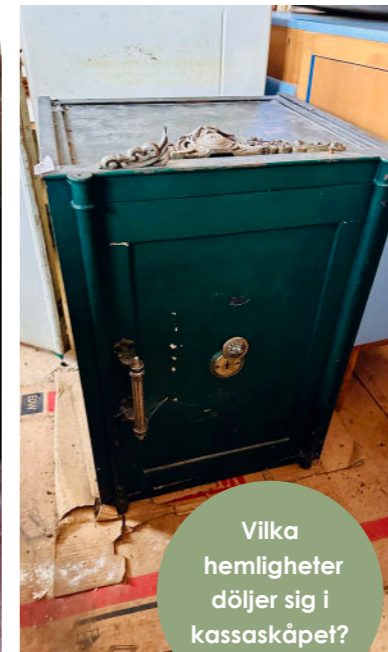
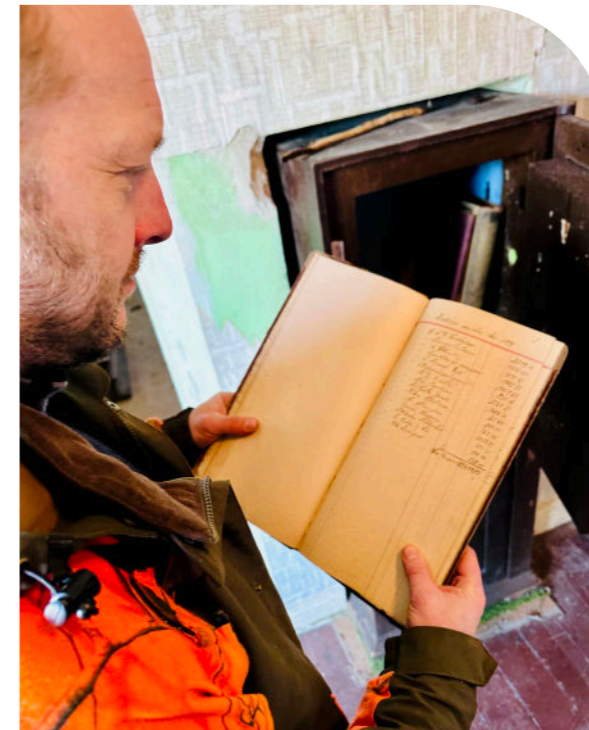
Ute i trädgården har mamma Monica, som lämpligt nog är trädgårdskonsult, greppat tag i sågen och gett sig på all sly. Hennes vision: - Jag tycker att han ska bevara några träd, planera buskar, jag ser grusgångar och gräs. Här är ett fantastiskt ljus, säger hon entusiastiskt.

Snart går det att följa projektet även på SVT. Anne Lundberg och Gert Wingårdh ska ha med bygget i programmet "Husdrömmar". Inspelningarna har redan börjat. Själv har Andreas satt upp ett tydligt delmål. Den 18 juni ska han flytta in. Då ska taket, avloppet, värmen, köket och minst ett rum vara klart.

Det är bara att önska lycka till.
Magnus Ringman

Ebba Blads butik - Nils P Sjörin (1866-1921) byggde på 1880-talet upp ett litet imperium av lokala speceributiker, bland annat denna affär. Huset restes 1881 intill Vallösa kyrka. Efter Nils P Sjörens död tog sonen Nils Bernhard över rörelsen. 1958 sålde han vidare till Ebba Blad (1915-1985) och efter henne drev dottern Ingrid Blad butiken fram till mammas död i december 1985. 1990 var lanthandeln med i filminspelningen av "Tre terminer", byggd på Fritiof Nilsson Piratens roman med samma namn.

Vilka
hemligheter
döljer sig i
kassaskåpet?

Foto: Byalaget

Framtidspaning och reflektioner från gula huset i Holahög - i april går flytten

Hej alla grannar! För er som inte känner till mig så heter jag Joakim Andersson och jag bor i gula huset i Holahög (Olof i hullans gamla hus) med min fru Linnea och våra två barn, Moa och Leia. Efter drygt elva år i bygden går vår resa nu vidare in till Ystad.

När man sitter såhär och funderar så är det allt med lite vemod när datumet närmar sig. När vi flyttade hit togs vi emot med öppna armar av alla vi träffade. Vi har vårdat och utvecklat huset med mycket kärlek men vi har ivrigt lyssnat in på gamla historier om huset från dem som är lite äldre här runt omkring Vallösa. Jag vågar inte återberätta någon av historierna här och nu, men ni som vet ni vet!

Det är en underbar bygd att bo i och låta barnen växa upp i. Men, var sak har sin tid, och i april flyttar vi till Ystad och nya ägare tar vid i Holahög. Såhär i efterhand hade jag önskat att vi kunnat engagerat oss ännu mer i t ex byalaget men småbarnsåren är intensiva och vem vet - vi kommer kanske tillbaka?

Varför skriver då jag i Byabladet? Jo, Ystad Energi är sponsor och jag i egenskap av elnätschef på Ystad Energi, ska försöka förklara elmarknaden och framtida förändringar, möjligheter och utmaningar.

För det första är det fortfarande, ca 30 år efter avregleringen 1996, många som inte vet skillnaden mellan elnät och elhandel. För att bringa klarhet i något så pass komplext som elektricitet ändå är, brukar jag använda vatten som liknelse: Tänk att rören eller slangarna för där själva vattnet transporteras i, är ELNÄTET. Själva vattnet som flödar i rören eller slangarna är ELHANDEL. Enkelt, eller hur?

Elhandel kan man som kund välja och där ser vi oss på Ystad Energi som den självklara partnern här i närområdet då elen vi säljer är 100% fossilfri. Elnätet kan man inte välja då det är ett naturligt monopol. Och som med andra monopol så regleras elnätet av en uppsjö av direktiv, förordningar, lagar, föreskrifter mm från EU, riksdagen och tillsynsmyndigheter. Men jag ska inte tråka ut er med sådana ämnen.

Det har varit mycket skrivelser i media de senaste åren om skenande elnätspriser. Vi på Ystad Energi Elnät har självklart också höjt priser i takt med inflation mm, men vi är mycket stolta över att ändå kunna erbjuda priser som är bland de lägsta i Skåne, vilket tyvärr få känner till. Jag förstår att detta är en klen tröst för många när allt annat också har blivit dyrare och räkningarna ändå ska betalas - men kan vara bra att känna till. Samtidigt är vår leveranssäkerhet bland de bästa i Skåne då hela vårt elnät är nergrävt i marken sedan många år och vi är väldigt duktiga på att underhålla elnätet.

En annan sak som det har varit mycket skrivelser om är såklart säkerhetsläget i Europa. För tillfället är det oerhört svåranalyserat vad

som kommer hända med USA, Ukraina, Ryssland och EU. Utan att vara alarmerande kan jag råda alla att följa Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB:s) lista på saker att ha hemma i en krissituation, den finns på deras hemsida msb.se

Vad gäller beredskapen på Ystad Energi om det otänkbara skulle inträffa så är den god. Vi har planer på hur vi ska agera och hantera en krissituation och det är ett arbete som pågått länge - men har såklart intensifierats de senaste åren.

Det som kommer hända i närtid är att elen kommer handlas från Nordpool på 15 minuter istället för som tidigare, på 60 minuter. Syftet är bland annat att möta den ökade mängden sol och vindkraft i systemet smidigare och att få till en bättre avräkning och handel med obalanser, både för systemets och aktörernas väl. Detta innebär att alla våra kunder som har timprisavtal kommer få kvartprisavtal sommaren 2025. Vill man veta mer så finns mer information på vår hemsida ystadenergi.se

Nästa stora förändring är att från 1 januari 2027 måste alla elnätbolag i Sverige ha infört sk effektavgifter. Det syftar till att använda elnätet mer effektivt, dvs sprida ut elförbrukningen i tid och kapa topparna, lite som Anders Tegnell pratade om under pandemin om någon minns det. Det innebär för alla kunder att det kommer vara lägre kostnad att använda el under billigare tider på dygnet, generellt nätter och helger, medan det blir dyrare under tiderna på dygnet då "alla" historiskt velat använda mycket el - typiskt för- och eftermiddagar under vardagar. Idén är att om alla hjälps åt att kapa topparna får man en jämnare förbrukning över tid och kan därmed undvika eller skjuta på investeringar i elnäten och därmed hålla nere kostnaderna för oss kunder. Man kan konstatera en sak i allt detta: Om man som kund är flexibel så kommer det finnas pengar att spara!

Som avslutning vill jag säga tack till alla härliga människor vi har lärt känna i bygden genom åren. Här finns en stark "vi-känsla" och ett engagemang som inte finns på alla platser på landsbygden, vilket krävs för att utveckla bygden. Ett extra tack till byalaget som de senaste åren verkligen växlat upp och gör en massa roliga aktiviteter för stora och små såsom loppmarknader, skridskobana, lekplats och hela utvecklingen av gamla idrottsplatsen. Detta har gjort att vi och våra barn flyttar härifrån med många och goda minnen vilket är superhärligt!

Joakim Andersson

Foto: Åsa Sillert

Foto: Äggboden

Äggstremt närproducerat

Du vet väl om att du alltid kan köpa färskt ägg på Holahögsvägen 189? Det är familjen Juhlin som driver Äggboden med Emma och Filip i spetsen, men även deras trolldungar Oscar 6 år och Thelma 2 år hjälper till. I familjen ingår även tre hästar, tre hundar och så alla vackra höns av raserna silveruddsblå, creme legbar och stjärnlös araucana. Byalaget bad Emma berätta mer!

- Målet med Äggboden är att våra grannar och förbipasserande i byarna ska få äta fina smakrika ägg men framförallt var det - och är det - en anledning för mig att kunna skaffa fler höns, berättar Emma. Hon fortsätter:
- Jag drömmer vidare om olika färger på äggen och bygger samtidigt upp grupper med renrasiga avelsdjur för att även kunna erbjuda kycklingar framöver.

Hönsen - som är ca 50-60 styck i dagsläget - är sociala med oss och mestadels är de snälla mot varandra. De bor i isolerade hus med utegårdar. Under sommaren går de helt fritt ihop med hästarna.

Förutom våra heltidsarbeten som maskinförare/mekaniker på ett grustag och säljare/optikerassistent på en glasögonkedja, driver vi ett mindre uthyrningsföretag - Skånska Hyrmaskiner AB. Filip utför även gräv- och anläggningsarbeten såsom t ex plattläggning och stubbfräsning. Dammen utmed vägen har däremot Emma grävt. Planen där är att få det riktigt vackert med vattenfall och blommor. Inga fiskar men däremot grodor.

Avslutningsvis berättar Emma att Äggboden alltid är öppen men då efterfrågan är stor kan det ibland vara tomt, då går det bra att beställa, ring eller skicka sms: **0768-00 26 22**.

De vackra äggen kostar 4 kr/st - betala med Swish @sodra189

Foto: Byalaget

Mikael Persson - en av eldstjälarna bakom cruisingen

Traktorcruising - en rullande tradition

Lördag 17 maj är det åter igen dags för den populära traktorcruisingen! Också denna gång kommer slutmålet att vara Rygge idrottsplats. Någon gång mellan 12.00-13.00 kommer karavanen av traktorer att ställa upp sig så att alla kan komma nära, se och uppleva vårt levande kulturarv. Traktorns betydelse för utvecklingen av jordbruket kan inte överskattas - utan traktorn hade vår värld sett helt annorlunda ut!

Hur kommer det sig då att det faktiskt finns en traktorcruising i vår bygd? Som ofta får vi konstatera att det finns några hängivna eldstjälare som får en idé. I det här fallet är det Gert Magnusson och Mikael Persson - som deltagit i traktorcruising på annat håll - och som tillsammans ställde sig frågan "varför gör vi inte det här i vårt område?".

För nio år sedan gjorde de så slag i saken och bjöd in för första gången. Då träffades deltagarna för fika hemma hos Gert Magnusson på Vilda Västem innan de gav sig i väg på en lång runda. Än idag följer man samma tradition. Vilken väg man väljer bestämmer Gert och Mikael inför varje år. Med en genomsnittlig marschhastighet på ungefär 20 kilometer i timmen tar det två-tre timmar innan de når sitt slutmål.

Första gången var det 12-15 traktorer som var med, nu är det så många som 25-30! Under alla år har deltagande traktorer fungerat utan större problem - men det är kanske inte så konstigt när vi nu talar om hängivna entusiaster. Mikael har själv 17 traktorer och Gert har 10.

Byalagets roll under cruisingen är att ställa idrottsplatsen till förfogande och göra det möjligt för så många besökare som möjligt att få ta del av en bit levande historia. Så ta med dig familj, vänner och släktingar för att möta hjältarna med sina fantastiska maskiner! Byalaget ordnar café, försäljning av varm korv och tävling för yngre barn. Välkomna!

7 städ-knep med salt

Det är sedan gammalt att vi omfamnat vanliga hushållsprodukter så som ättika och bikarbonat att agera mirakmedel när det kommer till smarta städ-knep i hemmet. Nu är det dag att välkomna en ny stjärna - salt! Inte bara en uppskattad smaksättare i matlagning. Nej, det är faktiskt en mångsidig hushållsprodukt som har många användningsområden bortom matlagning. Därbland städning!

Källa: Allas

1) Rengöra kastruller och stekpannor: Fastbrända matrester i kastruller eller stekpannor? Det är ingen match för salt!

Gör så här: Fyll köksredskapen med saltvatten och låt de stå över natten. Nästa morgon kan du enkelt diska bort de envisa resterna.

2) Desinficera skärbrädor av trä och plast: Skärbrädor av alla de slag, oavsett om de är tillverkade i plast eller trä, är generellt en eftertraktad lekplats för bakterier eftersom knivar efterlämnar små skårar på ytan. Men saltet kan du desinficera skärbrädorna, så du enkelt kan hålla köket rent och hygieniskt!

Skärbrädor i trä: Ta en citronklyfta och doppa i salt. Gnugga sedan klyftan mot skärbrädan och skölj väl. Det håller bakterierna borta.

Skärbrädor i plast: Strö en 50/50-blandning av salt och blekmedel på skärbrädan. Skrubba sedan in blandningen med en styv borste och skölj sedan av med varmt vatten.

3) Förebygg frostiga fönsterrutor: Visste du att salt faktiskt har "issmältande" egenskaper? Det innebär att denna hushållsprodukt är ett effektivt hjälpmedel för den som önskar förebygga frostiga fönsterrutor.

Gör så här: Dränk en svamp i saltvatten och torka av den glasyta du önskar frostsäkra. Låt det lufttorka och njut sedan av frostfria fönster hela vintern!

4) Bli av med dålig lukt i kylskåpet: Salt kan effektivt hjälpa dig att hålla kylskåpet både rent och luktfritt. En saltbaserad och miljövänlig rengöringslösning (cirka 1 deciliter salt blandas med två liter varmt vatten) kan göra under för både envisa fläckar och dålig lukt.

Gör så här: Dränk en svamp i din saltvattenlösning. Skrubba sedan hyllorna ni kylskåpet noggrant. Matrester och oönskad odör försvinner på ett kick. Upprepa var var tredje till sjätte månad för bästa resultat.

5) Ta bort rödvinsfläckar: Det är vida känt att salt kan hjälpa till att få bort rödvinsfläckar. Om du spillt rödvin på mattan är det viktigt att agera snabbt!

Gör så här: Om du har vitt vin hemma kan du inledningsvis hålla en liten skvätt över den färska fläcken. Det hjälper till att späda ut den. Torka sedan av området med en svamp och kallt vatten. Därefter strör du generöst med salt på fläcken. Låt saltet verka i cirka 10 minuter, tills fläcken absorberats. Dammsuga sedan upp det överblivna saltet.

6) Återuppliva porslin: Sjaskiga muggar och koppar i porslin kan enkelt få nytt liv med hjälp av en enkel saltskrubb.

Gör så här: Strö salt på muggen eller koppens yta. Ta en mjuk svamp och skrubba försiktigt. Skölj sedan av med varmt vatten. Vips uppenbarar sig en fräsch och skinande ren yta.

7) Lösa stopp i handfatet: Ett stopp i handfatet kan vara riktigt frustrerande. Men med hjälp av salt och våra andra trojänare ättika och bikarbonat är problemet löst i en handvändning.

Gör så här: Blanda ihop bikarbonat och salt. Häll blandningen i avloppet. Därefter håller du ättika över öppning tills du hör hur det börjar bubbla. Låt verka i cirka 10-20 minuter. Spola sedan med hett (inte kokande, vatten. Så var det löst!

När kyrkan är det sista som finns kvar

Det sitter nio personer utspridda i kyrkbänkarna. Kyrkoherde Dan Jansson inleder söndagens högmässa. Han är samhällets sista utpost i Vallösa.

Just idag är Ljunits kyrkokör här och sjunger. De vackra tonerna fyller kyrkorummet. Vårens första fjärl landar på golvet, i ljusstrimman från det stora fönstret. I övrigt är det precis som det brukar vara på högmässan - i princip samma ritual sedan 1500-talet. Psalmer, böner, predikan, nattvard. Det är glest i bänkarna.

- Det brukar se ut ungefär så här, säger Dan Jansson när han efteråt har tagit av sig den vackra blå mässshaken, ett plagg som hängt med Vallösa kyrka sedan 1980-talet. Han fortsätter: - Vi ska döpa, konfirmera, viga och begrava. Livets fyra stationer, vår ryggrad. Och däremellan håller vi gudtjänst, envist söndag efter söndag oavsett hur många som kommer.

Sjörup, Vallösa och Rynge har, likt så många andra svenska byar, tappat all fast samhällsservice. Telefonstationen upphörde 1955. Tåget slutade stanna på Rynge station 1 juni 1975. Då försvann också postkontoret. Sista skolan stängde 1976. Speceriffären Ebba Blad slog igen i slutet på 1980-talet. Bensinmacken gick samma öde till mötes 1993. Dan Jansson är den sista samhällsrepresentanten i byarna.

- Kyrkan är viktig för samhället. Vi finns där alltid och håller i hop nationen, säger Dan Jansson och berättar vidare: - Dessutom är kyrkobyggnaden en symbol som finns mitt i byn och som hela tiden påminner om kyrkans funktion i samhället.

Trots att besökarna blir allt äldre och att få personer lockas till gudstjänsterna, så är Dan Jansson inte orolig för framtiden:

- De äldre är och har alltid varit kärnan i kyrkans verksamhet och så kommer det säkert att fortsätta.

Förutom gudstjänsterna cirka en gång i månaden har Ljunits församling ingen lokal verksamhet i de tre byarna. Det som finns sker mestadels på församlingshemmet i Skårby. Soppluncher ett par gånger i månaden som vanligtvis lockar 25-30 personer, föreläsningar och "Sjung med gung" för de yngsta på biblioteket i Svarte. Så mycket mer blir det inte. Församlingen saknar både diakon och pedagog. Pengarna finns inte - trots att Svenska Kyrkan är en av Sveriges rikaste institutioner och äger 1,3 procent av all mark i Sverige och utöver det har ett kapital på 4,5 miljarder i kronor i tillgångar.

- Men vi har ingen nyckel till den skattkistan, säger Dan Jansson. Kanske låter det lite bittert, men landsortsförsamlingarna får hela tiden stå i skymundan för storstäderna. Så några planer på ytterligare verksamhet i våra tre byar finns inte - även om Dan Jansson öppnar upp för samarbete. Kanske med byalaget. - Möjligen, problemet är att vi saknar personal och resurser, säger han.

Magnus Ringman

Foton: Byalaget

Dan Jansson har varit kyrkoherde i Ljunits församling i tre år

Kul kuriosa om salt:

Salt är en mineral som används av människor sedan urminnes tider. Under Romarikets storhetstid var salt så värdefullt att det användes som valuta, eller "vitt guld", för att betala ut lön till soldater.

Ringmans

HÖRNA

Den oväntade smockan kom en tisdagsmorgon, strax efter frukost. Facebook meddelade ampert att jag borde se över min avatar. För den oinsatte kan jag berätta att en avatar är en slags figur som ska föreställa avsändaren. En tecknad gubbe helt enkelt.

När femomenet dök upp för några år sedan skapade jag min egen avatar. Den blev inte så bra. Eller så blev den det...

Den föreställde en, kan jag nu erkänna, lite yngre man, lite mer vältränad, kanske till och med lite snyggare. Mer lik en hunk* i USA än en matglad redaktör i livet efter 50+.

Nu måste avataren bytas, meddelade Facebook prompt. På skärmen dök deras förslag upp. För första gången i mitt liv blev jag kränkt.

Att vara kränkt är något av en svensk folkrörelse. Till nu har jag mest suckat över alla lättkränkta människor. Det tar sig alla möjliga uttryck. I morse såg jag i en Facebook-grupp en ilsken uppmaning att bojkotta ett lokalt städföretag för att den kränkte mannen hade blivit inparkerad två gånger. Två gånger! Inlägget osade av ilska. Nu skulle städföretaget dö!

En annan gång, i våldets Malmö, det var ett par år sedan, promenerade en man förbi en biltvätt och blev olyckligtvis nerstänkt med vattnen. Mannen begav sig genast hem, hämtade ett vapen och sköt in i biltvätten. Ingen blev som tur var skadad. Men sånt kan ju bara hända i Malmö.

Det går att bli kränkt i alla situationer; i ICA:s delikatessdisk, på Systembolaget, på jobbet, i skolan - överallt där människor rör sig kan du också bli kränkt - och sedan ha möjligheten att ta ut en härlig revansch.

För mig är det svårare. Det är svårt att ta ut hämnd på Facebook. På skärmen storrade en tjock gubbe i blå kostym tillbaka på mig. Barbapapa, tänkte jag. Kanske Muminpappan - eller rent av Cyndee Peters, åtminstone när det kommer till kroppshyddan.

*Hunk: Karlakarl, pangkille, snygging

Den unge snygge avataren var nu utbytt mot en vaggande man i övre medelåldern med glämlig närmast anemisk ansiktsfärg, pluff-siga kinder och ölmage. Med ett knapptryck kunde jag få honom i kända shorts och svart XXL-tröja - eller varför inte korta shorts med kostymöverdel (!). Mot en kostnad av nio kronor per styck gick det att byta topp, nederdel, makeup, hår, ansikte (!) eller kropp. Men ingenstans erbjöds återgång till den tidigare hunkige avataren.

Facebooks algoritm hade således snokat i mitt fotoalbum. Hittat de få bilder på mig själv som finns där och tänkt; haha, den där gubben har blivit tjock. Det måste vi omedelbart rätta till. Så försvann avatarhunken för gott ut i cyberspace.

Jag lovar. Jag ska aldrig använda min nya avatar. Men faktiskt. Det känns rätt skönt att vara kränkt och missförstådd.

Magnus Ringman

Ska plastkorken sitta kvar?

En stor snackis 2024 blev plastkorken, som nu sitter kvar på allt från gräddpaket till läskflaskor. Förändringen är en del av EU:s engångsplastdirektiv som ska minska nedskräpningen av plastartiklar. I många länder är korken ett stort nedskräpningsproblem, och även i Sverige hamnar stora mängder plastkorkar i naturen. 2023 mätte Håll Sverige Rent 38 plastkorkar per 100 meter strand på Bohuskusten; det motsvarar ungefär en var tredje steg du tar.

Dra gärna av korken och sortera som plast om den sitter på en pappersförpackning. Om den däremot sitter på en plastförpackning ska du låta den sitta kvar. Kommer korken i vägen? Tryck till så att den "knäpper" och stannar i öppet läge.

Information från Ystads kommun

Plasten ska förpackas

Plastförpackningar ska läggas i en plastpåse innan de läggs i kärlet, för att förhindra att de blåser iväg vid tömning och orsakar nedskräpning. De tar också mindre plats i kärlet när de är förpackade.

Ny sponsor - tack för att ni stöttar landsbygden!

Köpa ved?

- Balkåkra ved 0762-33 10 36
- Ryngve ved 0705-73 59 94
- Einar Bondesson Sandåkra 0702-47 01 20

Välkommen att kontakta byalaget

Har du frågor, funderingar eller har du kanske något att berätta om i Byabladet? Välkommen att kontakta oss!

info@sjorupvallosabyalag.se
sjorupvallosabyalag.se

Bli medlem för 130:-

Från 2025 kommer medlemskapet höjas p g a ökade kostnader och att vi har legat på samma pris i väldigt många år. Gäller per vuxen och år, under 18 år medlem utan kostnad. Enklast betalar du via Swish. Alla intäkter går till vårt fortsatta arbete med aktiviteter och utveckling av bygden.

123-653 23 11

Stort tack till våra skyltköpare för att ni stödjer landsbygden!

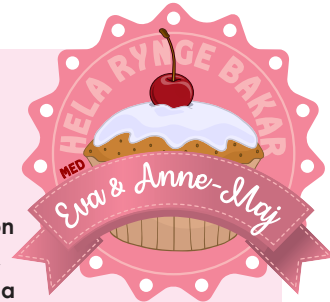
Stöd byalaget

- köp vepa på idrottsplatsen

Har du eget företag eller arbetar du på ett som skulle vilja synas på Ryngve idrottsplats? Veporna är 2x1 m och kostar 4 500 kr för två år inkl produktion och tryck. Alla intäkter går tillbaka till byborna och våra aktiviteter.

Mer info: maria@greatreklam.se

Två av våra byavänner och mest engagerade medlemmar i byalaget, **Anne-Maj Bondesson** och **Eva Kristensson**, delar med sig av sina smaskigaste recept. En del kanske ni kommer att känna igen från när deras bakverk förgyller våra evenemang. Nu får vi glädjen att själva prova på att baka godsakerna.

Fröknäcke!

Supergott, enkelt och glutenfritt

- 1 dl sesamfrö
- 1 dl pumpakärnor
- 1 dl solroskärnor
- 1 dl majsmjöl
- 1/2 dl hela linfrön
- 1/2 tsk salt
- 1/2 dl rapsolja
- 2 dl kokande vatten

Receptet räcker till 1 sats = ca 1 braspanna

Gör så här

Sätt ugnen på 150°. Lägg ett bakplåtspapper på en plåt, ca 30x40 cm (för 1 sats).

Blanda alla torra ingredienser och rör i olja och vatten. Låt svälla ca 15 minuter.

Bred ut smeten tunt på plåten. Är det svårt att få det jämnt kan du lägga ett bakplåtspapper ovanpå och rulla med kavel. Grädda mitt i ugnen ca 1-1 1/2 timme. Drag över bakplåtspappret med knäcket, till ett galler och låt svalna. Bryt i bitar och njut - gärna med smör, ost eller tapenade.